

1-kurs I-semestr (häzirki zaman türkmen dili) çäkaralyk baralag işi

- 1. « a, o, u, y » çekimlilerine nähili çekimli diýilýär?**
- 2. « m, n, ŋ, l, r, ý, » seslerine nähili çekimsiz diýilýär?**
- 3. « ç, f, h, k, p, s, ş, t » seslerine nähili çekimsiz diýilýär?**
- 4. Dilin ses sistemasyny, ses utgaşmalaryny, seslerin emele gelişini, olaryn toparlara bolunişlerini owrenýen dil bolumine näme diýilýär?**
- 5. Tebigatdaky sesleri owrenýen ylma näme diýilýär?**
- 6. « o, ö, u, ü » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 7. Ýokarky alyn dişiň kökünüň erleşýän iç tarapky diş düýbi etiniň ýüzi tekiz bolmadyk zologyna näme diýilýär?**
- 8. Her fonema üçin bir harp almak prntsipinde amala aşyrylýan ýazuwa nähili transkripsiya diýip at berilýär ?**
- 9. Haýsy hatarda çekimliler dogry berilen?**
- 10. Gepleýiş apparaty diýp nämä aýdylýar?**
- 11. Sözde çekimli sesiň, çekimsiziň ýa-da, tersine çekimsiz sesiň çekiminiň akustika artikulyasion alamatlaryny kem-käsleýin kabul etmegine näme diýilýär?**
- 12. « i, u, ü,y » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 13. Haýsy hatarda aýyk çekimsizler dogry berilen?**
- 14. Diliň öňe, yza hereketi boýunça çekilileriň dogry bölünşiğın görkeziň?**
- 15. Owaz perdeleriniň hereket edip etmezligi boýunça çekimsiz fonemalar näçe topara bölünýärler?**
- 16. Haýsy hatarda bogun galplary dory görkezilen?**
- 17. Sesleriň öz-ara ýer çalyşmasyna näme diýip atlandyrylýar?**
- 18. Haýsy hatarda dymyk çekimsizler dogry berilen?**
- 19. « e, ä, ö, ü, i » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 20. Diliň kentlewüğe gatnaşygy (aşak, ýokary galyslary) boýunça çekilileriň dogry bölünşiğın görkeziň?**
- 21. Diliň gorizonta hereketi (Hatarlar) boýunça çekilileriň dogry bölünşiğın görkeziň?**
- 22. Sozleýiş seslerinin fiziki hesietlerini öwrenýän ylma näme diýilýär?**
- 23.**
- 24. « o, ö, u, ü » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 25. Sözüň başynda etimologik däl sözüň asyl düzüminde bolmadyk sesiň artdyrylyşyna näme diýip atlandyrylýar?**
- 26. Sözüň ahyrynda etimologik däl sesiň artdyrylyşyna näme diýip atlandyrylýar?**
- 27. Haýsy hatarda dymyk çekimsizler dogry berilen?**
- 28. « e, ä, ö, ü, i » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 29. « a, o, u, y » çekimlilerine nähili çekimli diýilýär?**
- 30. « m, n, ŋ, l, r, ý, » seslerine nähili çekimsiz diýilýär?**
- 31. Teswiri fonetika aşakdakylaryň haýsylary degişli?**
- 32. « ç, f, h, k, p, s, ş, t » seslerine nähili çekimsiz diýilýär?**
- 33. « i, u, ü,y » seslerine nähili çekimli diýilýär?**
- 34. Haýsy hatarda aýyk çekimsizler dogry berilen?**

35. Sozuň bir çekimlisiniň beýleki çekimlilerine, bir bogunyň beýleki bogunlara, sozlemde sozleriň beýleki sozlere garanda guýçli aýdylmagyna neme diýilýer?
36. Haýsy hatarda çekimliler dogry berilen?
37. Derňew metodlary boýynça fonetikanyň nähili görnüşleri bar?
38. “*Bu hili çekimli sözleriň başga many aňladýan uzyn çekimliliği jübiti taýy bolýar: at-a:t (at), öt-ö:t (öt), tut tu:t (tut)...*” Bu jümle aşakdakylaryň haýsy biri üçin aýdylan?
39. Sesler aýdylanda, öýkenden gaýdyp, dartgynly çekilişip, biri-birine gapysyp ýa-da owazlanan howa akymy damak we agyz boşluklarynda gep ýolunda päsgelçilige sezawar bolman,daşary çykyp gidýär. Şu sebäpli bulara nähili sesler diýilýär?
40. Açyk çekimsizleriň dymyklaşyp ýa-da dymyk çekimsiziň degişli açyk çekimsizge öwrülmegine, şeýle-de basymsyz aýdylýan bogundaky çekimli ses öz adaty aýdylyşyny uýtgetmegine näme diýilýär?
41. Sözleýişde sözdäki sesiň ysgynsyz, gowşak aýdylmagyna näme diýilýär?